

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA D'HABITATGE, TERRITORI I MOBILITAT

3983*Acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears sobre el «Projecte d'ampliació subestació i bateries SE Mercadal 132 kV, (Exp 9A-24)»*

En relació amb l'assumpte de referència, i d'acord amb l'establert a l'article 41.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'Avaluació Ambiental, se publica l'Acord del Ple de la CMAIB, en sessió de 20 de Març de 2024

DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL

Segons s'estableix a les lletres a) i b) de l'article 13.1 del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, aprovat pel Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, han de ser objecte d'avaluació d'impacte ambiental ordinària els projectes en què així ho exigeixi la normativa bàsica estatal sobre avaluació ambiental, o els projectes que figurin en l'annex 1 d'aquesta llei.

Entre els projectes inclosos a l'annex 1 del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, aprovat pel Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, el projecte de «d'ampliació de la subestació SE Mercadal 132 kV», per les seves característiques, d'acord amb l'Estudi d'Impacte Ambiental s'inclou al Grup 3. Energia. Punt 6: «Subestacions de transformació d'energia elèctrica a partir de 10 MW en sòl rústic».

Per tant, els projectes s'han de tramitar com a una Avaluació d'Impacte Ambiental Ordinària i ha de seguir la tramitació ambiental establerta al títol II, capítol II, secció 1ª de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental. A més, s'han de complir les prescripcions de l'article 21 del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, aprovat pel Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, que li siguin d'aplicació.

Descripció i ubicació dels projectes

La Llei 24/2013, de 26 de desembre, del Sector Elèctric, estableix a l'article 6.1. d) que el transportista (en aquest cas és RED ELÈCTRICA, com a gestor de la xarxa de transport i transportista únic amb caràcter d'exclusivitat, de conformitat amb l'article 34), té la funció de transportar energia elèctrica, així com construir, mantenir i maniobrar les instal·lacions de transport.

És per això que Red Eléctrica, en l'exercici de les seves funcions, ha de dur a terme el "Reforç de la Interconnexió Elèctrica Península- Illes Balears" inclosa en la Planificació Elèctrica de l'Administració de l'Estat vigent 2021-2026 i que formarà part de la xarxa de transport d'energia elèctrica en alta tensió als termes establerts a la Llei 24/2013 de 26 de desembre, del Sector Elèctric.

Entre les instal·lacions i projectes que formen part del "Reforç de la interconnexió elèctrica Península-Balears" es troben les següents, objecte de l'Estudi d'Impacte Ambiental:

- Instal·lació de 50 MW de bateries i 37,5 MWh de capacitat a l'Illa de Menorca.
- Ampliació de la subestació (SE) Mercadal per acollir la connexió de les bateries esmentades, així com per acollir l'accés a un agent, afavorint així una major penetració d'energies renovables en el sistema elèctric, possibilitant el compliment de la Llei 7/2021, de 20 de maig, de canvi climàtic i transició energètica.

a.- Instal·lació de 50 MW de bateries i 37,5 MWh de capacitat a l'Illa de Menorca.

L'actuació consisteix en la instal·lació de dos conjunts de Bateria al sud de la subestació MERCADAL 132 kV amb tecnologia tipus AIS amb configuració de doble barra. Això comprèn:

- Zona barres: posició dels terminals de connexió per recollir l'Evacuació de Renovables (EVRE) i distribuir-ho a les bateries.
- Zona transformador.
- Zona Bateria. Dimensions dels mòduls de bateries: 12,192 m x 2,438 m amb una altura total de 2,896 m.
- Construcció d'un vial (5,00 m d'amplada) per accedir a les instal·lacions de les bateries des de l'accés a la SE.
- Construcció d'un edifici en PB (7,50 x 15,00) per a una sala de control, de comunicacions i serveis auxiliars.
- Instal·lació d'un tancament (2,00 m d'altura total) sobre un muret (0,50 m d'altura) entorn als nous terrenys de la SE i bateries.
- Superfície d'ocupació de la plataforma d'implantació (llosa de formigó armat) de les bateries: 10.200 m².

- El pressupost total de la implantació de les bateries de la Subestació ascendeix a 37.765.467 €.
- La llista de béns i drets afectats per la instal·lació de bateries a la SE Mercadal 132 kV és la següent:

Núm. parcel·la del projecte	Propietari	Ref.cadastral	Superfície Parcel·la (m ²)	Ocupació ple domini (m ²)	Ocupació temporal (m ²)
1	LLORENS FEDELICH, FRANCISCO PONS MARQUES, RAFAELA	07037A015000320000RL	85.996 m ²	11.090 m ²	1.004 m ²

b.- Ampliació de la subestació (SE) Mercadal

- L'actuació consisteix en l'ampliació de la subestació MERCADAL 132 kV amb tres noves posicions d'interruptor amb tecnologia tipus AIS amb configuració de doble barra, dues per acollir la connexió de la bateria esmentada i una altra per acollir l'accés a un nou agent (una nova posició de la línia d'Evacuació de Renovables (EVRE)).

- La superfície de l'ampliació de sòl aproximada és de 4.200 m².
- El pressupost total de l'ampliació de la Subestació ascendeix a 2.167.045 €.

- La llista de béns i drets afectats per l'ampliació de la subestació Mercadal 132 kV és la següent:

Núm. parcel·la del projecte	Propietari	Ref.cadastral	Superfície Parcel·la (m ²)	Ocupació ple domini (m ²)	Ocupació temporal (m ²)
1	DISTRIBUCION REDES DIGITALES, SLU	07037A015000370000RK	10.257	6.292	0
2	LLORENS FEDELICH, FRANCISCO PONS MARQUES, RAFAELA	07037A015000320000RL	85.996 m ²	0 m ²	1.192 m ²

Elements territorials i ambientals significatius de l'entorn del projecte

1. La totalitat de l'illa de Menorca va ser declarada Reserva de la Biosfera per la UNESCO en 1993 mitjançant el Programa MAB ("Man and Biosphere"). L'àrea d'ampliació de la subestació i el projecte de bateries d'emmagatzematge es troben a zona d'amortiment per coincidir amb figura de protecció territorial i ambiental coneguda com a Àrea Natural d'Interès Territorial (ANIT) d'ús per conreus establert pel Pla Territorial Insular de Menorca.

2. Segons el PTIME, l'àrea d'implantació es troba situada pràcticament en la seva totalitat sobre Àrea Natural d'interès Territorial (ANIT), dins zona d'alt valor agrari (ZAVA); mentre que una petita part es troba en Àrea Natural d'Especial Interès d'Alt Nivell de Protecció (AANP-alzinar).

3. L'àrea d'implantació es troba a la confluència de dos torrents, segons indiquen a l'EsIA les instal·lacions projectades no afecten la delimitació de zones inundables en un període de retorn de 500 anys del Sistema Nacional de Cartografia de zones inundables ni en l'Atlas de Delimitació Geomorfològica de Xarxes de Drenatge i Planes d'Inundació.

4. Respecte a les aigües subterrànies, la zona d'actuació se situa sobre una àrea classificada com a NO MASSA amb codi 19NM01 «Ferreies-Cavalleria».

5. Pel que fa a la vegetació existent, és una zona agroforestal, formada majoritàriament per camps de cultius actius, i amb boscarons majoritàriament d'ullastre (*Olea europaea* var. *sylvestris*), i alzines (*Quercus ilex*). La zona d'actuació es troba annexa a Zona d'Alt Risc d'incendi forestal (ZAR).

6. Segons la quadrícula 1x1 amb el codi 6943 del Bioatles de la IDEIB que ocupa la totalitat de la superfície de la parcel·la consta la presència de les espècies catalogades següents:

Surer (*Quercus suber*), Murta (*Myrtus communis*), Coixinet de monja (*Teucrium balearicum*), Didalera (*Digitalis minor*).

D'acord amb la quadrícula 5x5 amb el codi 691 consta la presència de les espècies catalogades següents: Falcó pelegrí (*Falco peregrinus*), Àguila calçada (*Aquila pennata*), Milà reial (*Milvus milvus*), Picaplatges petit (*Charadrius dubius*), Mussol banyut (*Asio otus*), Ratapinyada de ferradura grossa (*Rhinolophus ferrumequinum*), Ratapinyada de ferradura petita (*Rhinolophus hipposideros*).

D'acord amb el Servei de Protecció d'Espècies, l'àmbit del projecte està a uns 600 m de dos nius de Milà reial, espècie inclosa al Pla Terrasse, un pla integral de recuperació, conservació i seguiment dels rapinyaires diürns de les Balears, el qual estableix unes distàncies mínimes de tranquil·litat als voltants dels nius d'aus durant l'època de reproducció.

Niu d'au (espècie)	Distància a parcel·la d'estudi	Distància mínima Pla Terrasse
Milà Reial (<i>milvus milvus</i>)	600 m	500 m (Febrer a Juny)

En aquest cas, ens trobem a una distància superior als 500 m (devers 600 m), que és la distància de tranquil·litat recomanada pel Pla Terrasse, per tant, no s'haurien de veure afectats.

El projecte no es desenvolupa en zona de protecció d'electrocució i de col·lisió segons el RD 1432/2008, de 29 d'agost, pel qual s'estableixen mesures per a la protecció de l'avifauna contra la col·lisió i electrocució en línies elèctriques d'alta tensió.

7. Respecte a la presència d'Hàbitats d'Interès Comunitari (HIC), segons el Mapa General d'Hàbitats Interès Comunitari 2022 Illes Balears a una petita part de l'àrea d'implantació del projecte és referència la presència de:

- Hàbitat 4030 Bruguerars secs europeus amb una cobertura del 8%.
- Hàbitat 9340 Alzinars *Quercus ilex* i *Quercus rotundifolia* amb una cobertura del 90%.

8. Segons el PTIME, l'àrea d'actuació es troba dins APR d'erosió mitjana.

9. La zona d'actuació limita per l'Oest amb Zona d'Alt Risc d'incendi forestal (ZAR).

10. Segons el PTIME, l'àrea d'actuació s'integra en el conjunt paisatgístic 3 (La Mitjana) de la qual formen part les unitats de paisatge 14 Passadís de les conques d'Es Mercadal, Ferreries i Santa Bàrbara, 16 Tossals i marines de Font Rodona, Roca des Frare i Puig Mal i 17 Plans al peu d'El Toro.

11. D'acord amb l'informe del Servei de Patrimoni Històric del CIME, no hi ha afeccions a elements patrimonials.

12. Segons la normativa sectorial en seguretat aeronàutica de la cartografia del Ministeri de Foment, els projectes es localitzen fora de les servituds d'aeròdrom, d'operacions i radioelèctriques, de l'aeroport de Maó.

13. Quant al paisatge, en l'anàlisi de qualitat i fragilitat paisatgística, ens indica que estem davant una àrea qualificable com a qualitat mitjana atès que a l'àrea d'actuació existeix la subestació elèctrica Mercadal. També, s'assenyala una àrea sensible d'interès paisatgístic-recreatiu que correspon amb sa finca pública S'Arangí.

14. L'àmbit d'actuació del projecte és molt proper a la ZEPA ES0000385 BARBATX.

Resum del procés d'avaluació

3.1. Fase d'informació pública

Consta informe signat per la cap de secció IV de la DG d'Economia Circular, Transició i Canvi Climàtic sobre la informació pública «del projecte d'ampliació de la subestació Mercadal 132 kV (expedient TR 8/2022) i la instal·lació d'un conjunt de bateries a la subestació Mercadal (expedient TR 3/2023)», per un termini de trenta dies, al BOE Núm 130 d'1 de juny de 2023 i al BOIB núm. 72 d'1 de juny de 2023 es va realitzar la informació pública del projecte, i a la seu electrònica de l'OS, i algun dels diaris de major difusió en llengua catalana i castellana de l'illa de Menorca (diari Menorca i el Periódico de Ibiza). A més, es va publicar anunci al tauló d'edictes i a la pàgina web de l'Ajuntament d'Es Mercadal.

3.2. Consulta a les administracions afectades

D'acord amb l'art. 37 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, es va sol·licitar consulta a les següents administracions afectades:

- Direcció General de Salut pública
- Direcció General de Direcció General. Servei d'Espais Naturals
- Direcció General d'Espais natural. Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl.
- Direcció General d'Espais naturals - Servei de Protecció d'Espècies.

- Direcció General de Recursos Hídrics.
- Direcció General d'Emergències i Interior.
- Direcció General d'Indústria i Polígons Industrials.
- Direcció Insular de Carreteres.
- Direcció Insular de Medi Ambient.
- Direcció Insular de Patrimoni.
- Consell insular Direcció Insular d'Ordenació de Territori.
- Ajuntament de Mercadal.
- Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera.
- Agència Estatal de Seguretat Aèria.
- Edistribución Redes Digitales SL.
- GOB
- Amics de la Terra.

3.3. Informes rebuts

Informe del Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera de la direcció General d'energia i Canvi Climàtic, signat en data 27 de juny de 2023, quant a l'afecció al canvi climàtic i l'atmosfera. Com a conclusions indica: «El projecte s'alinea amb els objectius establerts a la llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic, en matèria de reduccions emissions de CO₂, així com d'adaptació al canvi climàtic i millora de la resiliència establertes a la llei esmentada, i per tant té un impacte positiu.

- S'han de seguir les mesures preventives que estableix l'EIA per a disminuir les emissions de gasos d'efecte hivernacle (i per tant, de la petjada de carboni i la incidència sobre el canvi climàtic) del projecte:
- mesures per minimitzar els moviments de terra i les afeccions sobre la vegetació i cultius, principalment arbòria.
- Màxim aprofitament dels materials extrets per als rebliments sota el criteri de proximitat i la minimització del transport necessari per a la seva reutilització o destinació final, si escau.
- Priorització en l'elecció de proveïdors locals per minimitzar el transport de materials i d'altres.
- Revisió periòdica dels manòmetres que indiquen la pressió de SF₆ per detectar possibles fuites de les cel·les amb SF₆ de la subestació.
- S'han de seguir les mesures preventives que estableix l'EIA per a disminuir la vulnerabilitat davant riscos climàtics del projecte:
- estudi hidrològic-hidràulic de l'emplaçament per descartar qualsevol tipus de risc d'inundació de la nova instal·lació.
- mesures de prevenció d'incendis: franja exterior perimetral de seguretat de 30 metres, selecció adequada de maquinària i equips, disposar d'extintors de motxilla carregats i de les eines adequades que permetin sufocar qualsevol conat que es pogués provocar.
- mesures per a la prevenció de l'embalament tèrmic de les bateries.»

El 7 de juliol de 2023 es va rebre informe del Departament d'Ordenació del Territori del Consell Insular de Menorca, que estableix les següents conclusions:

PRIMER. En compliment de l'article 3 de la Llei 13/2012, de 20 de novembre, de mesures urgents per a l'activació econòmica en matèria d'indústria i energia, noves tecnologies, residus, aigües, altres activitats i mesures tributàries, ajustat al que estableix l'article 127.2 del Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre, pel qual es regulen les activitats de transport, distribució, comercialització, subministrament i procediment d'autorització d'instal·lacions d'energia elèctrica, atès que els projectes no es veuen obstaculitzats per cap instrument d'ordenació territorial ni de planejament municipal s'emet informe de conformitat sempre i quan es compleixin les següents condicions, motivades en el cos de l'informe, abans de la seva execució:

1. L'àmbit d'ocupació del projecte no podrà implicar cap afectació directa sobre l'àrea d'alzinar ni actuacions forestals que, per a prevenir incendis, suposin la tala o la desaparició de l'àrea d'alzinar delimitada en les determinacions gràfiques de la RPTI com a SRP-AANP.
2. L'autorització del projecte haurà de disposar d'informe preceptiu i vinculant de l'administració competent en matèria agrària, de conformitat de l'article 105 de la Llei 3/2019, de 31 de gener, agrària de les IB, al tractar-se d'una instal·lació no vinculada a una explotació agrària que afecta una zona d'alt valor agrari (ZAVA), delimitada per la revisió del PTI.
3. Serà preceptiu l'informe de l'organisme titular de la carretera Me-1, en aquest cas el Consell Insular de Menorca, de conformitat de l'article 31 de la Llei 5/1990 de carreteres de les IB, al tractar-se d'una ampliació d'una activitat existent que sorgeix a l'entorn de la carretera que afecta indirectament a les zones limitades per unes línies longitudinals paral·leles a les arestes exteriors de l'esplanació i a una distància de 50 metres.

SEGON En compliment de l'article 37 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació d'impacte ambiental i tenint en compte els criteris de l'art. 20 del Decret 3/2022, atès que els projectes no tenen per què ocasionar conseqüències ambientals significatives s'emet informe favorable sempre i quan es compleixin les següents condicions, motivades en el cos de l'informe, abans de l'execució:

1. De conformitat a la RPTI que determina com a SRP-AANP els terrenys d'alzinar que afecten l'àmbit d'ocupació del projecte de bateries, caldrà que en el projecte s'inclouguin les mesures correctores i les modificacions que siguin necessàries a fi que l'àmbit d'ocupació del projecte no impliqui cap afectació directa sobre l'àrea d'alzinar ni actuacions forestals que, per a prevenir incendis, suposin la tala o la desaparició de l'àrea d'alzinar delimitada en les determinacions gràfiques de la RPTI.

2. L'informe preceptiu de l'organisme titular de la carretera Me-1 de la xarxa primària que s'emeti de conformitat de l'article 31 de la Llei 5/1990 de carreteres de les IB, haurà de ser favorable al manteniment de les formacions vegetals existents a l'entorn de la carretera o, en el seu cas, a les noves mesures que es proposin per assegurar els valors paisatgístics de la implantació del projecte.

TERCER. Caldria corregir els errors que apareixen en el text del document del projecte. Com a mínim els enumerats a l'apartat VI.3) d'aquest informe."

1.- A l'«Anexo 4. Memoria final de prospección arqueológica superficial (ATENEA, Arqueología y Patrimonio Cultural) Apartat 6.2 Planeamiento urbanístico» es determina el següent:

«En el caso Anadón, al no contar con un Planeamiento General, no tenemos constancia de la existencia de este tipo de articulado normativo. La figura urbanística que aparece en el término municipal afectado por la nueva infraestructura es la siguiente:

NSPU: Normas Subsidiarias de Planeamiento Urbanístico»

El projecte de referència es desenvolupa en el TM des Mercadal, no a Anadón (Teruel) i la normativa urbanística que li és d'aplicació és la recollida en la Modificació puntual núm. 2: adaptació a la Llei del Sòl i a les DOT (BOIB 119 de 03/10/2002) i posteriors modificacions puntuals de les Normes Subsidiaries (NNSS) del planejament des Mercadal.

2.- A l'apartat 6.1 de la Memòria de l'EIA es determina per error : «Implantación del sistema de baterías contiguo a la actual SE San Antonio 66 kV»

El projecte de referència es desenvolupa annex a l'actual SE des Mercadal de 132 kV, no de Sant Antoni 66 kV.

El 21 de juliol de 2023 l'OS va rebre ofici d'AESA on s'indica "AESAs sólo es competente, en materia de autorización de obstáculos, en el ámbito de las servidumbres aeronáuticas, de acuerdo con el Decreto 584/1972, de 24 de febrero, de servidumbres aeronáuticas, modificado por el Real Decreto 297/2013, de 26 de abril."

Informe del Servei de Patrimoni Històric del CIME, signat en data de 16 d'agost de 2023, que conclou que els projectes no afecten patrimoni històric.

Informe del Servei d'Estudis i Planificació, signat el 15 de novembre de 2023, que conclou: «des d'un punt de vista de suficiència hídrica, capacitat de sanejament i depuració i protecció del domini públic hidràulic subterrani, informem favorablement el projecte d'ampliació de la subestació Mercadal 132 kV i el projecte d'instal·lació de bateries d'emmagatzematge a la subestació Mercadal 132 kV (Exp. TR 8/2022 i TR 3/2023), amb les següents condicions:

1. D'acord amb l'article 51 del PHIB2022 el projecte ha de preveure la recollida i utilització de les aigües pluvials. En aquest cas no es preveu un consum d'aigua i per tant, si es retornen al medi, s'ha de fer amb autorització prèvia del projecte. Tal i com està previst, amb la sol·licitud d'autorització s'ha d'avaluar l'afecció del projecte al risc d'inundació.»

Informe de la Direcció General d'Emergències i Interior, signat en data 18 de setembre de 2023, que conclou «que si els projectes no disposen d'una normativa sectorial específica que estableixi obligacions d'autoprotecció en els termes que defineix la Norma Bàsica d'Autoprotecció, no li correspon a aquesta direcció general informar sobre els expedients esmentats»

3.4 Al·legacions:

El 13 de juliol de 2023 l'OS va rebre d'Endesa SA una sèrie d'observacions referents al resum executiu, l'article 54 de la directiva 2019/944, sobre la possible aprovació pel regulador i la consegüent notificació a ACER i la Comissió Europea, les bateries de Mercadal i els serveis de balanç, l'eficiència econòmica, l'accés a la xarxa i l'emmagatzematge, disponibilitat d'espai per futures ampliacions de la subestació.

D'acord amb l'informe emès per l'OS, «A les observacions formulades per Endesa el promotor contesta cada un dels punts mencionats.»

El 23 d'Octubre de 2023 l'OS va rebre d'Endesa SA una sèrie d'observacions a la resposta del promotor.

El 23 d'Octubre de 2023 l'Òrgan Substantiu indica que va rebre de Red Electrica de España la contestació d'una sèrie d'observacions a la resposta del promotor a les observacions fetes per Endesa, que són comunes per l'expedient TR 6/2023 (ampliació de la subestació Sant Antoni i instal·lació de bateries de emmagatzematge al parc de 66 kV) i el present expedient.

Integració de l'avaluació

4.1. Alternatives

A l'anàlisi d'alternatives del projecte, un cop descartada l'alternativa 0, es duu a terme una anàlisi de possibles emplaçaments per la implantació de la planta de bateries, estudiant-se 4 solucions d'emplaçament diferents.

De les alternatives proposades, l'alternativa 1 coincideix amb la ubicació de la subestació Col·lectora/Elevadora dels PFV Menorca Renovable III i PFV Agrisolar, per tant, no es podria considerar com a vàlida.

L'alternativa 3 escollida com a solució d'emplaçament dels projectes d'ampliació de la subestació Mercadal 132 kV i d'instal·lació de bateries presenta les característiques següents:

- Una orografia reduïda: pendent mitjà dels terrenys de 3,75%.
- Respecta el torrent de l'àmbit, i no cal creuar aquest element hidrogràfic per connectar les bateries a la subestació.
- Bona accessibilitat, ja que s'ubica "tanca amb tanca" amb la subestació Mercadal.
- No presenta condicionants respecte de l'impacte als sòls.
- No superposa amb cap Espai Natural Protegit.
- Afecció reduïda a vegetació natural.
- No superposa amb ZEPA.
- Afecció reduïda a HICs.
- No s'ubica a prop d'habitats o zones poblades.
- No afecta elements de patrimoni.
- Emplaçament afecta dues línies elèctriques aèries de mitja i baixa tensió.
- No són necessaris encreuaments amb camins o carreteres.
- No afecta cap àrea paisatgísticament sensible.

Principals impactes de l'alternativa escollida i la seva correcció

Les principals accions generadores d'impacte a la fase d'execució es resumeixen d'acord amb la memòria:

a.- Instal·lació de 50 MW de bateries i 37,5 MWh de capacitat a l'Illa de Menorca.

- Xarxa de terres inferiors formada per cables de coure enterrats.
- Xarxa de terres superiors unida a l'anterior a través d'elements metàl·lics robusts.
- Estructures metàl·liques i suports d'acer.
- Construcció caseta amb sistema de control de les bateries.
- Sistema duplicat de protecció.
- Serveis auxiliars de corrent.
- Instal·lacions de telecomunicacions (fibra òptica, xarxa local IP, telefonia)
- Moviments de terres per drenatges, fonaments, vials i canals de cables.
- Nou vial d'accés.
- Tancament d'almenys 2 m d'altura de tanca metàl·lica sobre mur de 0,5 m d'altura.
- Dues portes d'accés: a peu i per a vehicles.
- Enllumenat en carrers, vials, casetes.
- Noves preses de força en quadres a l'aire lliure.
- Instal·lació de sistema contra-incendis.
- Instal·lació sistema anti-intrusisme.

b.- Ampliació de la subestació (SE) Mercadal

- Moviment de terres per a drenatges d'evacuació d'aigües i connexió a la xarxa de pluvials existent.
- Nous fonaments i nous canals.
- Ampliació del tancament de la subestació.
- Nou enllumenat i enllumenat d'emergència en carrers, vials, casetes.
- Noves preses de força en quadres a l'aire lliure.
- Instal·lació de sistema contra-incendis.
- Instal·lació sistema anti-intrusisme

Els principals impactes seran els següents:

a) Atmosfera

- Contribució al canvi climàtic: l'emissió de gasos d'efecte hivernacle del projecte (període de 40 anys) s'ha estimat en 4.287,3 tCO₂eq. Tot i això, l'impacte serà positiu atès el balanç global d'emissions del context de la nova interconnexió del sistema elèctric peninsular amb el Balear.
- Emissions de pols: les emissions de pols durant les fases de construcció i desmantellament poden afectar a la vegetació i a les infraestructures.

b) Sòl i subsòl

- Alteracions de la morfologia del terreny: s'estima que els moviments de terra seran significatius, 10.500 m³ de desmunts i 15.500 m³ de terraplens.
- Ocupació: calculen una ocupació permanent de 14.400 m² de terreny.

D'acord amb el document ambiental, les actuacions suposen la pèrdua de 1,5 ha de pastures on una formatgeria alimenta a dent el bestiar vacú amb la llet del qual produeix formatges. I que si bé la resta de les instal·lacions existents, com ara la Subestació Mercadal i les línies aèries de transport i distribució que entren a la subestació Mercadal o recorren pel seu entorn immediat, també suposen una pèrdua d'1,2 ha produint-se un efecte sinèrgic per incidir totes les superfícies de pastura perdudes, possiblement, sobre la mateixa explotació, aquest impacte es valora com a compatible, ja que la superfície acumulada entre el projecte i la resta d'instal·lacions, 2,7 ha, és poc important quantitativament (utilitzant el barem de 0,85 UGM/ha).

Això no obstant, caldrà compensar la pèrdua d'aquest terreny amb la recuperació de l'ús agrícola d'una parcel·la agrícola abandonada, amb una superfície total de com a mínim de 2,7 ha, sense perjudici de les mesures que pugui imposar l'administració competent en matèria agrària.

c) Vegetació i flora

S'afectarà uns 100 m² de vegetació ripària, 1.238,3 m² de matollar mediterrani amb arbrat dispers d'ullastre i uns 100 m² d'alzinar amb matollar dens.

d) Hàbitats d'interès comunitari

Afecció total de 355,8 m² sobre els HICs:

- Hàbitat 4030: afecció de 68,6 m².
- Hàbitat 9340: afecció de 68,6 m².
- Hàbitat 5330: afecció de 218,6 m².

e) Medi socioeconòmic

- Població: impacte positiu atès que es crearan llocs de feina i demanda de serveis locals. No consideren significatives les molèsties per perturbacions o renous perquè no hi ha nucli de població proper i els habitatges disseminats més propers es troben a més de 100 m.
- Incidència sobre les activitats econòmiques de l'entorn: es perdre l'aprofitament ramader per ús extensiu de cultius de pastura per al ramat Vacú que es dona actualment a la parcel·la.
- Infraestructures: afecció a dues línies elèctriques aèries i degradació del ferm de la carretera Me-1 provocat pel pas de vehicles i maquinària pesant.

f) Paisatge

Consum visual des de la carretera Me-1 i senders i miradors de la finca pública s'Arangí.

Una vegada identificats i valorats els impactes, es defineixen una sèrie de mesures correctores i preventives per a cada una de les fases del projecte, per tal d'evitar o reduir els efectes negatius:

Fase projecte:

a) Clima i atmosfera: disseny de les cel·les que contenen SF₆ sense manteniment per tal d'evitar les operacions de manipulació, les cel·les

comptaran amb manòmetres de pressió que seran revisats periòdicament per detectar possibles fuites. Emplaçament del projecte el més allunyat de zones sensibles a les emissions de pols, vibracions i camps electromagnètics.

Així mateix, s'haurà de considerar que:

- i) Cal implementar un control del gas hexafluorur de sofre de manera periòdica, mitjançant la verificació de la pressió o de la densitat i s'aplicaran mesures correctores si es detecten fuites. En les operacions de manteniment que impliquin el buidat de l'hexafluorur de sofre, s'haurà de recuperar el gas.
 - ii) S'haurà de preveure realitzar mesures periòdiques del camp electromagnètic durant la vida útil de la instal·lació.
- b) Medi físic: s'ha evitat la ubicació d'elements del projecte en posicions topogràficament desfavorables, maximitzar l'aprofitament d'usos similars i realitzar un estudi hidrològic-hidràulic de l'emplaçament per descartar qualsevol tipus de risc d'inundació.
- c) Medi biòtic: evitar enclavaments sensibles de vegetació i fauna.
- d) Medi socioeconòmic, població i infraestructures: tenir en compte les instal·lacions i infraestructures existents per compatibilitzar-les amb les del projecte, acomodament de les instal·lacions a les noves infraestructures.
- e) Patrimoni: ubicació del projecte per tal d'evitar afeccions patrimonials.
- f) Paisatge: ubicació dins les àrees menys sensibles identificades segons l'interès paisatgístic.

Fase Construcció:

a) Atmosfera

Mesures protectores sobre la qualitat de l'aire:

- Mesures per disminuir les emissions de pols i partícules: aprofitar els materials extrets dins la mateixa obra, regs periòdics per evitar la dispersió de partícules, evitar moviments de terres els dies de vent fort, limitació de la velocitat del trànsit rodat, transport de materials coberts amb lones.
- Mesures per disminuir les emissions de gasos: selecció dels vehicles i maquinària de baixes emissions.

Mesures per minimitzar les emissions de renou: selecció de maquinària i vehicles d'emissions baixes, reduir al màxim el trànsit dels vehicles i maquinària, evitar l'ús simultani de maquinària pesant. Per altra banda, l'EsIA indica que a la fase de funcionament es realitzaran assaigs de renou en el primer any per tal de comprovar el compliment dels nivells límit d'immissió establerts a la legislació vigent.

A més, caldrà incloure:

i) En el Pla de Vigilància Ambiental un seguiment del renou generat a la fase de construcció i desmantellament, a més, del que es produeixi a les distintes infraestructures associades al present projecte a la fase de funcionament, per tal de garantir el compliment dels nivells de renou establerts a la legislació vigent.

b) Medi físic

1. Topografia i sols:

- Senyalització dels accessos, zones d'ocupació temporal, zones de dipòsits de materials, zones d'estacionament de maquinària i de les àrees de treball en general.
- Reajust dels talussos a la morfologia original.
- Una vegada finalitzada les obres, restitució dels terrenys d'ocupació temporal i descompactació dels sols.
- Aprofitar al màxim els materials extrets a dins l'obra.
- Gestió dels materials sobrants i residus.

També, s'haurà de tenir en compte que:

- i) Atès que l'àmbit d'actuació es troba afectat per APR d'erosió mitjana s'haurà de complir amb les mesures establertes a l'annex I de la Llei de 6/1999, de 3 d'abril, de les Directrius d'Ordenació Territorial de les Illes Balears i de mesures tributàries que li siguin aplicables.
- ii) Cal maximitzar l'aprofitament dels materials extrets per als rebliments sota el criteri de proximitat i la minimització del transport necessari per a la seva reutilització o destinació final, si escau.

iii) Priorització en l'elecció de proveïdors locals per minimitzar el transport de materials i d'altres.

2. Aigua:

- Evitar dipositar substrats en el torrent.
- Senyalització de la zona de torrent.
- Moviments de terra amb condicions meteorològiques favorables, en el menor temps possible.
- Maquinària revisada i amb manteniments, rentats i reparacions només dins les àrees destinades per aquestes accions.

- Evitar qualsevol tipus de vessament.

c) Medi biòtic

1. Vegetació, flora i hàbitats d'interès comunitari

- Prospecció prèvia per a identificar la presència de flora amenaçada.
- Minimitzar l'afectació a zones amb hàbitats d'interès comunitari i vegetació sensible.
- Desbrossament d'exemplars de flora de gran mida evitant maquinària pesant.
- Descompactació dels terrenys en finalitzar les obres.
- S'evitarà l'acumulació de materials inflamables.
- Els materials de préstec necessaris hauran de garantir la seva procedència i complir amb les prescripcions del Pla director de residus de Menorca.
- La franja perimetral de protecció es farà d'acord amb les instruccions establertes a la resolució de 15 de febrer de 2021 del Conseller de Medi Ambient i Territori.

A més, s'haurà d'atendre que:

- Caldrà complir amb les prescripcions de l'informe del Departament d'Ordenació del Territori del Consell Insular de Menorca que condiona a: «s'inclouin les mesures correctores i les modificacions que siguin necessàries a fi que l'àmbit d'ocupació del projecte no impliqui cap afectació directa sobre l'àrea d'alzinar ni actuacions forestals que, per a prevenir incendis, suposin la tala o la desaparició de l'àrea d'alzinar delimitada en les determinacions gràfiques de la RPTI.»
- S'hauran de respectar les espècies protegides i catalogades dins el Catàleg Balear d'Espècies Amenacades i d'Especial Protecció, les Àrees Biològiques Crítiques i el Consell Assessor de Fauna i Flora de les Illes Balears, així com endemismes i altres espècies protegides per diferents normatives.
- No es podran ocupar zones amb vegetació natural per realitzar acopis de material o vehicles ni per gestionar residus.
- S'haurà de complir amb el Reial decret 1628/2011, de 14 de novembre, pel qual es regula la llista i catàleg espanyol d'espècies exòtiques invasores.
- S'hauran de realitzar també actuacions de restauració agrícola després del desmantellament de la instal·lació per recuperar els cultius originaris.

2. Fauna

- Prospecció prèvia per a identificar la presència de fauna sensible.
- En el cas d'identificar tortuga mediterrània s'actuarà d'acord el protocol d'actuació específic establert.
- Evitar molèsties i pertorbacions a la fauna dels voltants.
- Mesures comunes a les de protecció de l'atmosfera.
- Evitar afeccions a llorigueres i nius.

També, s'haurà de considerar que:

- Limitar al mínim la temporalitat de les excavacions i rases obertes. Col·locar-hi elements que permetin la sortida de petita fauna en cas de caigudes.
- S'hauran de fer unes inspeccions prèvies diàries de tot el terreny afectat per les obres, especialment en rases o clots, amb la finalitat de detectar individus de tortugues Testudo hermanni, eriçons Erinaceus algirus o d'altres espècies protegides que hi hagin pogut quedar atrapades. En cas de trobar algun individu, aquest haurà de ser rescatat i traslladat a zona segura. En cas de tractar-se d'un individu ferit d'una espècie protegida s'haurà de telefonar al 112 per donar l'avis i que s'activi el protocol de recollida.
- S'haurà d'adaptar l'enllumenat al reglament de protecció del medi nocturn per tal d'evitar al màxim la contaminació lumínica.

d) Medi socioeconòmic, població i infraestructures

1. Població, usos del sòl i activitat econòmica

- Els nivells d'emissions sonores de la maquinària empleada compliran amb els nivells establerts a la normativa vigent.
- Garantir la permeabilitat de trànsit longitudinal i transversal en les carreteres, camins i vies públiques afectades per l'obra.
- Senyalització de les zones d'obra per garantir la seguretat dels vehicles i vianants.
- Comunicació prèvia dels horaris d'actuació als propietaris de les instal·lacions i establiments afectades.
- Assegurar el pas del bestiar en els límits de la subestació i bateries per tal d'aprofitar la pastura dels voltants.

2. Infraestructures, equipaments i instal·lacions

- Revisar l'estat del ferme i restauració del mateix quan es detecti en mal estat.
- Establir comunicació prèvia amb antelació als organismes públics de les molèsties i horaris de les actuacions de talls de subministrament, viari...
- Garantir la lliure circulació de vehicles
- Reposar amb la màxima rapidesa possible els serveis afectats per les obres.

e) Paisatge

- Minimització dels impactes del projecte sobre els diferents elements del medi afectats: sòl, topografia, vegetació, etc.

Fase funcionament:

- Mesures de control de les zones alterades i del sistema hidrològic.
- Mesures de control del renou i del parc de bateries.
- Mesures de prevenció de propagació d'incendi forestal: - desbrossaments, aclarides i tales amb la finalitat de disminuir la continuïtat horitzontal i vertical de l'estructura de la vegetació en una franja perimetral de 30 metres al voltant de la futura instal·lació i a la zona SW de la mateixa seguint les directrius establertes a la resolució de 15 de febrer de 2021 del Conseller de Medi Ambient i Territori.
- Implementació d'un pas per al bestiar per tal d'assegurar el pas del bestiar en els límits de la subestació i bateries per tal d'aprofitar la pastura dels voltants.
- Mesures d'integració paisatgística: edifici de control es pintarà de color blanc o similar al color de l'edificació patrimonial més propera (Sa Farinera), teulades amb teula àrab i conservació dels apantallaments vegetals.

Fase de desmantellament

En aquesta fase s'aplicaran les mesures de la mateixa natura i abast que a les plantejades a les fases de construcció i funcionament. S'indica que abans d'aquesta fase es farà un estudi ambiental que analitzarà la situació del moment del medi que potencialment es veurà afectat i proposarà les mesures més adequades.

El pressupost d'execució material de les mesures preventives i correctores per a la fase de construcció és de 144.907 Euros, i per a la fase de funcionament el PEM és de 10.500 Euros.

Una vegada identificats els impactes potencials significatius i establertes les mesures preventives, correctores i compensatòries, l'EsIA ha quantificat i valorat els diferents impactes residuals. Ateses les valoracions individuals d'impacte realitzades per cada component i elements analitzats a cada una de les fases, la valoració global de l'impacte del projecte es valora com a moderat.

4.2 Seguiment Ambiental

L'estudi d'impacte ambiental inclou un programa de vigilància ambiental que té com a objectius garantir la correcta execució i compliment de les mesures preventives i correctores proposades i comprovar la seva eficàcia, detectar impactes no previstos i veure l'evolució dels elements del medi més significatius.

En aquest seguiment, el promotor estableix una sèrie de controls genèrics en la fase de construcció, verificant aquelles actuacions que generen més impactes i que les obres es realitzen segons el projecte i s'apliquen les mesures correctores i preventives de l'estudi.

Pel que fa a la fase d'explotació, també implanta una sèrie de controls respecte del control del sistema hidrològic i erosió, evolució de les

zones restaurades, verificació de la correcta gestió de residus i seguiment de les instal·lacions sobre l'avifauna.

No s'indica el seguiment a fer a la fase de desmantellament.

4.3 Pressupost

El projecte bàsic de la subestació té un pressupost de 2.167.045 euros i de les bateries de 37.787.817 euros, raó per la qual i d'acord amb l'article 33 del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, aprovat per Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, es designarà un auditor ambiental.

Conclusions

Per tot l'anterior, es formula la declaració d'impacte ambiental favorable del projecte d'ampliació subestació SE Mercadal 132 kV i del projecte de bateries SE Mercadal 132 kV. T.M. Es Mercadal, redactats per l'enginyer industrial, David González Jouanneau, en data d'octubre de 2022 (subestació), i en data de gener de 2023 (bateries), sempre que es compleixin les mesures preventives i correctores previstes a l'Estudi d'Impacte Ambiental, signat el març de 2023, per Juan Carlos Requejo, i els condicionants següents:

- 1.- Es compensarà l'eliminació de la superfície agrícola ocupada pels projectes, amb la recuperació de l'ús agrícola d'una parcel·la agrícola abandonada, per a la sembra de cultius farratgers, amb una superfície total de com a mínim de 2,7 ha. Es mantindrà aquest terreny almenys durant el temps de funcionament de les instal·lacions.
- 2.- Atès l'informe emès pel Departament d'Ordenació del Territori del Consell Insular de Menorca: «L'àmbit d'ocupació dels projectes no podran implicar cap afectació directa sobre l'àrea d'alzinar ni actuacions forestals que, per a prevenir incendis, suposin la tala o la desaparició de l'àrea d'alzinar delimitada en les determinacions gràfiques de la RPTI com a SRP-AANP.»
- 3.- No es podran ocupar zones amb vegetació natural per realitzar acopis de material o vehicles ni per gestionar residus.
- 4.- A l'inici de les obres s'hauran de portar a terme batudes amb la finalitat de detectar i retirar els exemplars de tortugues Testudo hermanni, eriçons Erinaceus algirus o d'altres espècies protegides que s'hi puguin trobar. Aquests exemplars s'hauran de traslladar a un lloc segur dins la mateixa zona. S'haurà de limitar al mínim la temporalitat de les excavacions i rases obertes. Col·locar-hi elements que permetin la sortida de petita fauna en cas de caigudes. En cas de trobar-se amb un individu ferit d'una espècie protegida s'haurà de telefonar al 112 per donar l'avis i que s'activi el protocol de recollida.
- 5.- Pel que fa a la protecció del domini públic hidràulic de les aigües superficials, a les seves zones de protecció (servitud i policia) i a zones inundables o potencialment inundables caldrà fer un estudi hidrològic-hidràulic de l'emplaçament per descartar qualsevol tipus de risc.
- 6.- Cal maximitzar l'aprofitament dels materials extrets per als rebliments sota el criteri de proximitat i la minimització del transport necessari per a la seva reutilització o destinació final. S'han de prioritzar els proveïdors locals per minimitzar el transport de materials i d'altres.
- 7.- Es realitzarà un seguiment del renou generat a la fase de construcció i desmantellament, a més, del que es produeixi a les distintes infraestructures associades al present projecte a la fase de funcionament, per tal de garantir el compliment dels nivells de renou establerts a la legislació vigent.
- 8.- Es tindrà un protocol per al transport, ompliment, manteniment i buidat d'equips que utilitzin gas (SF₆); detecció de fuites, actuació en cas de fuga accidental i control del consum anual. S'hauran de compensar les emissions de gas SF₆ mitjançant reforestacions, en concret s'haurà de reforestar la superfície necessària equivalent a les emissions anuals de SF₆.
- 9.- S'haurà de preveure realitzar mesures periòdiques d'intensitat del camp electromagnètic durant la vida útil de la subestació i les bateries.
- 10.- En cas que l'auditor ambiental detecti afectacions en els hàbitats d'interès comunitari o a les espècies de fauna protegida, no previstes i atribuïbles a les instal·lacions, s'hauran de prendre mesures addicionals.
- 11.- S'hauran de respectar les espècies protegides i catalogades dins el Catàleg Balear d'Espècies Amenaçades i d'Especial Protecció, les Àrees Biològiques Crítics i el Consell Assessor de Fauna i Flora de les Illes Balears, així com endemismes i altres espècies protegides per diferents normatives.
- 12.- S'hauran de preveure actuacions de restauració agrícola després del desmantellament de la instal·lació per recuperar els cultius originaris.
- 13.- Atès que el pressupost del projecte supera el milió d'euros, d'acord amb l'article 33 del Text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, aprovat per Decret legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, es designarà un auditor ambiental. Serà responsable de vigilar que es compleixin les mesures preventives i correctores a aplicar, el seguiment ambiental i l'elaboració d'informes.

Per altra banda, es recorda que:

- Les actuacions/activitats que es desenvolupin localitzades en Domini Públic Hidràulic o les seves zones de protecció, zona inundable o potencialment inundable requeriran l'obtenció d'una autorització administrativa prèvia de la Direcció General de Recursos Hídrics. Igualment, si les aigües pluvials es retornen al medi, cal obtenir autorització prèvia.
- L'autorització del projecte haurà de disposar d'informe preceptiu i vinculant de l'administració competent en matèria agrària.
- L'autorització del projecte haurà de disposar d'informe preceptiu de l'organisme titular de la carretera Me-1 de la xarxa primària que s'emeti de conformitat amb l'article 31 de la Llei 5/1990 de carreteres de les IB.
- L'òrgan administratiu competent en matèria de gestió forestal determinarà la idoneïtat, impacte i la manera de dur a terme les tasques sobre la vegetació existent, i les autoritzarà.

Aquesta Declaració d'Impacte Ambiental s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'obtenció de l'autorització.»

(Signat electrònicament: 24 d'abril de 2024)

La directora general de Coordinació i Harmonització Urbanística

Maria Paz Andrade Barberá

Per suplència de la presidència de la CMAIB

(BOIB núm. 106 de 29 de juliol 2023)